

Tematem projektu jest dzisiejsza literatura haitańska, którą roboczo nazywam „post-sejsmiczną”, to znaczy powstające na Haiti i w diasporze haitańskiej utwory poświęcone w całości lub w dużej części wciąż żywemu w pamięci trzęsieniu ziemi, które 12 stycznia 2010 roku zniszczyło Republikę Haiti. Celem mojego projektu jest zbadanie sposobów literackiego przedstawienia tej katastrofy we frankofońskiej literaturze Haiti (powieść, nowela, reportaż literacki). Z jednej strony chciałabym zwrócić uwagę na wymiar estetyczny analizowanych utworów; z drugiej – osadzić badania w szerszej perspektywie „literatury katastrof”. Dlatego moim celem będzie komparatystyczna analiza obrazowania katastrof naturalnych także w literaturach frankofońskich na Małych Antylach (Martynika i Gwadelupa) oraz w wybranych utworach świata zachodniego, które tworzą kanon „piśmiennictwa katastrof”.

Podjęte w ramach projektu badania zacznę od prezentacji i krytycznego omówienia konceptu i sposobów rozumienia „katastrofy naturalnej” w badaniach antropologicznych i kulturoznawczych. Druga część badań związana jest z przedstawieniem katastrof we frankofońskiej literaturze na Małych Antylach francuskich. Trzeci, najbardziej rozbudowany człon badań, będzie w całości poświęcony prozie narracyjnej na Haiti i w haitańskiej diasporze (Francja, Kanada). Korpus „post-sejsmiczny” zostanie tu poddany analizie pod kątem kategorii gatunkowych i sposobu problematyzowania katastrofy w fikcji. Analiza obejmie utwory, które mają charakter „interwencyjny” i jawią się jako „świadectwo” czy „zapis zdarzeń”, a także dzieła o charakterze bardziej refleksyjnym, które zachowują pewien dystans wobec nieszczęśliwych zdarzeń, dzieła, w których trzęsienie ziemi posiada funkcję fabularną oraz te, pełniące rolę terapeutyczną czy wreszcie utwory, w których obecność katastrofy odciska się w sposobie narracji (fragmentacja wypowiedzi, języka postaci, zaburzenie układu przyczynowo-skutkowego i struktur czasowo-przestrzennych).

Według mojego rozeznania i opinii mojego opiekuna naukowego proponowana problematyka badawcza nie była dotąd podjęta przez romanistów i amerykańistów zajmujących się w kraju i zagranicą literaturą postkolonialną w Amerykach. Dlatego może ona mieć wkład w rozwój filologicznych badań nad literaturami „mniejszościowymi”. Uważam też, że podejmując badania nad literackimi sposobami „przeżywania” katastrofy w kontekście wielu kulturowych odniesień (tropikalno-karaibskich, nordycko-kanadyjskich czy europejskich), przyczynię się do lepszego zrozumienia w Polsce i zagranicą frankofońskiej literatury haitańskiej jako literatury pogranicza, otwartej na wartości międzykulturowe.